

SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 26 JUIN 1934.

Rapport de la Commission des Finances, chargée d'examiner le Projet de Loi approuvant la Convention conclue, le 18 avril 1934, en vue de l'aménagement et de l'extension de l'avant-port de Bruxelles.

(Voir le n° 134 du Sénat.)

BELGISCHE SENAAAT

VERGADERING VAN 26 JUNI 1934.

Verslag van de Commissie van Financiën, over het Wetsontwerp tot goedkeuring van de overeenkomst den 18^{en} April 1934 gesloten met het oog op de inrichting en de uitbreiding der Voorhaven van Brussel.

(Zie n^r 134 van den Senaat.)

Présents : MM. FRANÇOIS, président ; BOLOGNE, BREUGELMANS, le Comte DE BROUCHOVEN DE BERGEYCK, DE CLERCQ (Joseph), LOGEN, MOYERSOEN, MULLIE, RONVAUX, VAN OVERBERGH et HUYSMANS (Arm.), rapporteur.

MADAME, MESSIEURS,

La loi du 14 avril 1927 a autorisé la Société Anonyme du Canal et des Installations Maritimes de Bruxelles à créer un avant-port à l'aval du pont-rail de Laeken, travail important, à réaliser par étapes, car il comportait en même temps que l'aménagement et l'équipement des quais, le voûtement de la Senne sur une étendue de près de 2 kilomètres.

La première partie du programme comprenait notamment la construction de 600 mètres de quais, le voûtement de la Senne sur 215 mètres de longueur et la construction d'un entrepôt de 7,000 mètres carrés avec 2 étages de magasins; elle fut achevée il y a deux ans.

Ces installations nouvelles, à peine terminées, se révélèrent insuffisantes. En effet, malgré la crise économique qui sévit intensément depuis plusieurs années, le trafic du port de Bruxelles n'a cessé de suivre une courbe ascendante, ainsi que le font constater les données statistiques suivantes :

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De wet van 14 April 1927 heeft de Naamlooze Maatschappij der Vaarten Zeevaartinstellingen van Brussel gemachtigd een voorhaven in te richten stroomafwaarts van de spoorbrug te Laken, een belangrijk werk dat trapsgewijze diende verwezenlijkt, want tegelijk met de inrichting en de uitrusting van de kaden, omvatte het de overwelling van de Zenne over een uitgestrektheid van nagenoeg 2 kilometer.

Het eerste gedeelte van het programma omvatte namelijk het aanleggen van 600 meter kaden, de overwelling van de Zenne over een lengte van 215 meter en het bouwen van een stapelplaats van 7,000 vierkante meter met twee verdiepingen; het werd twee jaar geleden beëindigd.

Nauwelijk waren deze nieuwe instellingen klaar, of zij bleken ontoereikend.

Inderdaad, niettegenstaande de sedert verscheidene jaren zoo zwaar drukkende economische crisis, heeft het verkeer van de haven van Brussel niet opgehouden een stijgende lijn te volgen, zooals volgende statistische gegevens aantonen :

NAVIGATION MARITIME. — ZEEVAART.

ANNÉES. <i>Jaren.</i>	ENTRÉE. — INKOMST.		SORTIE. — UITGANG.	
	Nombre de bateaux.	Tonnage	Nombre de bateaux.	Tonnage
	<i>Aan'al schepen.</i>	<i>Tonnemaat.</i>	<i>Aantal schepen.</i>	<i>Tonnemaat.</i>
1926	497	168.234	492	166.896
1927	632	218.607	640	220.093
1928	652	242.283	643	240.825
1929	665	263.962	672	260.857
1930	687	288.602	687	288.473
1931	808	346.148	808	343.513
1932	757	387.951	757	387.951
1933	912	473.707	909	474.349

NAVIGATION INTÉRIEURE. — BINNENVAART.

Années. <i>Jaren.</i>	REMONTE. — OPVAART.		DESCENTE. — AFVAART.	
	Nombre de bateaux.	Tonnage	Nombre de bateaux.	Tonnage
	<i>Aantal schepen.</i>	<i>Tonnemaat.</i>	<i>Aantal schepen.</i>	<i>Tonnemaat.</i>
1926	14.046	2.432.996	14.175	2.438.030
1927	14.675	2.642.239	14.761	2.638.372
1928	15.716	2.850.991	15.756	2.833.523
1929	16.051	3.197.821	16.428	3.235.957
1930	16.204	3.477.949	16.426	3.514.008
1931	17.686	3.871.992	18.172	3.987.759
1932	18.211	4.314.963	18.926	4.524.023
1933	18.651	4.660.877	20.022	5.112.210

Ces statistiques font ressortir que malgré le ralentissement général des affaires, l'activité du port de Bruxelles s'est développée progressivement et que, par rapport aux éléments connus lors du vote de la loi de 1927, le tonnage enregistré tant à l'entrée qu'à la sortie a *triplé* pour le trafic maritime et a *doublé* pour le trafic intérieur.

Deze statistieken doen uitschijnen dat niettegenstaande de algemeene vertraging der zaken, de bedrijvigheid van de haven van Brussel geleidelijk heeft toegenomen, en dat in vergelijking met de elementen die bekend waren bij de goedkeuring van de wet van 1927, de aangegeven tonnemaat zoowel bij de in- als bij de uitvaart, *verdriedubbeld* is wat betreft de zeevaart en *verdubbeld* wat betreft de binnenvaart.

Dans ces conditions, il n'est pas étonnant que les études récentes auxquelles se sont livrés les administrations compétentes ont démontré que les installations qui devaient faire l'objet de la seconde partie du programme de travaux élaboré en 1927, pouvaient d'ores et déjà être considérées comme trop exiguës pour répondre aux besoins futurs du port.

Aussi, afin de pouvoir étendre la profondeur des terrains de quai et disposer d'espaces suffisants pour l'établissement du matériel d'équipement de l'avant-port, pour la pose des voies ferrées desservant les installations maritimes, pour la construction de hangars et l'aménagement de lieux de dépôt, un accord est-il intervenu entre le Gouvernement et la Société du Canal et des Installations maritimes, accord aux termes duquel l'Etat fera apport à la Société d'un bloc de terrains, primitivement réservé à la vente, et qui sera dorénavant englobé dans les installations de l'avant-port. Ce bloc de terrains, d'une superficie de 10 hectares 19 ares, devra conserver sa destination de dépendance du port et fera partie du domaine public inaliénable et imprescriptible; à l'expiration de la durée de la Société, ce bloc de terrains deviendra, comme les autres installations du port, la propriété de la Ville de Bruxelles, en vertu des dispositions statutaires de la Société du Canal.

En rémunération de l'apport fait par lui, la convention prévoit que l'Etat recevra des parts sociales pour un montant de 20,400,000 francs.

L'apport de l'Etat a été consenti à la condition que la Ville de Bruxelles accorde son concours financier à la Société pour lui permettre de faire face à l'exécution des travaux projetés.

In deze omstandigheden verbaast het niet, dat de studie onlangs ondernomen door de bevoegde besturen bewezen heeft dat de instellingen die het voorwerp moesten uitmaken van het tweedegedeelte van het programma der werken opgemaakt in 1927, van toen af mochten beschouwd worden als ontoereikend voor de bedrijvigheid van de haven in de toekomst.

Ten einde de diepte der kaaigronden te kunnen uitbreiden en te beschikken over voldoende ruimte voor de plaatsing van het uitrustingsmaterieel der voorhaven, voor het leggen der spoorlijnen bestemd voor den dienst der zeevaartinrichtingen, voor het bouwen van loodsen en de inrichting van opslagplaatsen, is dan ook een overeenkomst tot stand gekomen tusschen de Regeering en de Maatschappij der Vaart- en Zeevaartinstellingen. Volgens deze overeenkomst zal de Staat bij de Maatschappij een blok grond inbrengen, die oorspronkelijk tot verkoop voorbehouden was, doch voortaan in de instellingen van de voorhaven zal ingelijfd zijn. Deze blok grond van 10 hectaren 19 aren behoudt zijn bestemming als afhankelijkheid van de haven en maakt deel uit van het openbaar voor vervreemding noch verjaring vatbaar domein; bij het verstrijken van den duur der Maatschappij wordt deze blok grond, zooals de overige haveninstellingen het eigendom van de Stad Brussel, krachtens de statutaire bepalingen van de Maatschappij der Vaart.

Ter vergelding van den inbreng door hem gedaan, voorziet de overeenkomst dat de Staat aandeelen der Maatschappij zal ontvangen voor een bedrag van 20,400,000 frank.

De inbreng door den Staat werd toegestaan op voorwaarde dat de Stad Brussel haar financieele medewerking aan de Maatschappij verleene om in de uitvoering der ontworpen werken te kunnen voorzien.

L'aide financière de la Ville se manifestera de diverses manières :

1° la Ville accordera à la Société, pour l'exécution de la seconde partie du programme des travaux, un subside à fonds perdu de 10 millions de francs;

2° la créance que la Ville possède, à charge de la Société, du chef des avances effectuées conformément à la convention de 1927, s'élève en principal et intérêts à fr. 13,635,777-23 à la date du 31 décembre 1933; la Ville fera apport de cette créance à la Société, en échange de quoi elle recevra des parts sociales pour un montant de 13,650,000 francs.

3° dans le but d'urbaniser la rive gauche du canal, la Ville de Bruxelles acquerra de la Société deux blocs de terrains situés à proximité du canal sur le territoire de l'ancienne commune de Neder-Over-Heembeek; le prix de cette acquisition a été fixé à 5 millions de francs, plus la moitié du bénéfice à résulter de la revente des terrains, bénéfice à établir par la tenue d'un compte spécial, selon des règles qui s'inspireront de celles énoncées dans la convention conclue le 27 mai 1927 entre l'Etat belge et la Ville de Bruxelles pour la mise en valeur des terrains du Heysel.

A la convention soumise à l'approbation du Parlement est aussi intervenue la Société Nationale des Chemins de fer belges, qui s'est engagée à réaliser, au fur et à mesure des besoins de l'exploitation, l'installation des voies ferrées destinées à la desserte de l'avant-port et de ses dépendances.

Enfin, la convention prévoit encore des échanges entre l'Etat et la Société du Canal, de diverses parcelles de terrains situées sur la rive gauche

De financieele medewerking der Stad zal op verscheiden wijzen geschieden :

1° De Stad zal aan de Maatschappij, voor de uitvoering van het tweede deel van het programma der werken, een toelage met afstand van kapitaal van 10 miljoen frank verleen.

2° de schuldvordering van de Stad op de Maatschappij, wegens de voorschotten gedaan krachtens de overeenkomst van 1927, bedraagt in hoofdsom een interest fr. 13,635,777-23 op 31 December 1933; de Stad zal deze schuldevordering als inbreng overmaken aan de Maatschappij, ter vergelding waarvan zij maatschappelijke aandeelen zal ontvangen voor een bedrag van 13,650,000 frank.

3° met het oog op de urbanisatie van den linkeroever van het kanaal zal de Stad Brussel van de Maatschappij twee blokken gronden afkopen gelegen naast het kanaal op het grondgebied van de vroegere gemeente Neder-Over-Heembeek; de prijs van dezen aankoop werd bepaald op 5 miljoen frank plus de helft van de winst af te werpen door den wederverkoop van de gronden; deze winst wordt geboekt op een bijzondere rekening volgens regelen ingegeven door die van de overeenkomst gesloten op 27 Mei 1927 tusschen den Belgischen Staat en de Stad Brussel voor de tegeldemaking van de gronden van den Heysel.

Bij de aan de goedkeuring van het Parlement onderworpen overeenkomst was ook partij de nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen die de verbintenis heeft aangegaan naar gelang van de noodwendigheden der exploitatie de spoorwegen aan te leggen welke de voorhaven en haar aanhoorigheden moeten bedienen.

Ten slotte voorziet de overeenkomst nog ruilingen tusschen den Staat en de Maatschappij van het kanaal van verschillende percelen

du canal; ces échanges ont principalement pour but de permettre à la Société du Canal, qui s'est engagée à le faire à ses frais, d'exécuter le détournement de la route de l'Etat, de Bruxelles à Anvers; accessoirement, certains de ces échanges doivent permettre de régulariser les limites des blocs de terrains appartenant aux deux parties en cause.

Les obligations contractées par la Société du Canal, comme condition de l'apport de l'Etat, comportent l'exécution de nombreux travaux d'aménagement de l'avant-port et de ses abords; ces travaux sont énumérés à l'article 5 de la convention et indiqués à un plan qui y est annexé; les principaux d'entre eux sont : le voûtement de la Senne sur une longueur de 1,761 mètres; la construction de quais maritimes sur une longueur de 1,586 mètres; l'érection de hangars; l'établissement de grues, etc.; la construction d'un viaduc avec rampes en vue du passage de l'avenue de Vilvorde au-dessus des voies ferrées raccordant l'avant-port à la gare de Schaerbeek; la construction d'une avenue sur le voûtement de la Senne.

Parmi ces importants travaux, la Société du Canal envisage d'entreprendre immédiatement les suivants :

Voûtement de la Senne sur 955 mètres de longueur avec raccordement à l'aval au lit de la rivière, travaux de voirie et d'égout le long et au-dessus de ce voûtement; après cette exécution qui rendra libre le lit actuel de la Senne, construction de 600 mètres courants de quais, dans le prolongement de ceux existants.

Le coût de ces deux grosses entreprises est évalué à 38 millions environ.

grond gelegen op den linker oever van het kanaal; deze ruilingen hebben hoofdzakelijk ten doel aan de Maatschappij van het kanaal, die zulks op haar kosten zal uitvoeren, toe te laten de staatsbaan Brussel-Antwerpen om te leiden; in bijkomende orde moeten sommige dezer ruilingen toelaten de grenzen der blokken gronden toebehoorende aan de twee betrokken partijen af te bakenen.

De verplichtingen aangegaan door de Maatschappij van het kanaal als voorwaarde voor den inbreng van den Staat behelzen de uitvoering van talrijke werken van aanleg van de voorhaven en van den omtrek. Deze werken worden opgesomd bij artikel 5 van de overeenkomst en aangeduid op een plan dat daar aan is toegevoegd. De bijzonderste dezer werken zijn : de overwelving van de Zenne over een lengte van 1,761 meter; het bouwen van kaden over een lengte van 1,586 meter; het oprichten van loodsen; het aanbrengen van kranen enz.; het bouwen van een viaduc met het oog op den aanleg van de Vilvoordelaan boven de spoorwegen die de voorhaven verbinden met het stadion van Schaerbeek; het aanleggen van een laan boven de overwelfde Zenne.

Onder deze belangrijke werken is de Maatschappij van het Kanaal voornemens onmiddellijk de volgende uit te voeren : overwelving van de Zenne over een lengte van 955 meter met aansluiting met de bedding van de rivier stroomafwaarts, werken van wegeaanleg en rioleering langsheen en boven deze overwelving; na uitvoering van dit werk waardoor de huidige bedding van de Zenne vrijkomt, bouwen van 600 loopende meters kaden in de verlenging van de bestaande kaden.

De kosten van deze twee groote ondernemingen worden geraamd op ongeveer 38 miljoen.

Il pourra être couvert par la Société du Canal grâce au concours financier que la Ville de Bruxelles lui apporte d'après les modalités exposées plus avant, grâce à la souscription de 3,500,000 francs de parts sociales nouvelles décidée par la Province de Brabant et grâce, enfin, aux ressources que la Société retirera de l'exploitation du port et de l'avant-port, dont les installations, actuellement fort incomplètes, accusent cependant un rendement très satisfaisant.

La convention prévoit, enfin, que la Société du Canal est autorisée à augmenter son capital social dans la proportion nécessaire pour rémunérer les apports de l'État et de la Ville de Bruxelles et pour accueillir la souscription nouvelle de la Province de Brabant.

Etant donné que la convention soumise à l'approbation du Parlement tend à la réalisation de divers projets qui tous présentent un incontestable caractère d'utilité publique, votre Commission, à l'unanimité, de ses membres présents, vous propose l'adoption de l'article unique du projet de loi.

Le Rapporteur, *Le Président,*
ARM. HUYSMANS. A. FRANÇOIS.

Deze kosten kunnen door de Maatschappij van het Kanaal gedekt worden dank zij de financieele hulp van de Stad Brussel, volgens de modaliteiten die hooger uiteengezet werden door middel van de inschrijving van 3,500,000 frank nieuwe maatschappelijke aandeelen waartoe werd besloten door de provincie Brabant en, ten slotte, dank zij de geldmiddelen die de Maatschappij zal vinden in de exploitatie van de haven en van de voorhaven wier installaties die thans zeer onvolledig zijn, nochtans op een zeer bevredigende rendeeing wijzen.

De overeenkomst voorziet ten slotte dat de Maatschappij van het Kanaal gemachtigd wordt haar maatschappelijk kapitaal te verhoogen in de verhouding die noodig is om den inbreng van den Staat en van de Stad Brussel te vergoeden en om de nieuwe inschrijving van de provincie Brabant op te slorpen.

Vermits de aan de goedkeuring van het Parlement voorgelegde overeenkomst strekt tot de verwezenlijking van verschillende ontwerpen die alle onbetwistbaar van openbaar nut zijn, stelt uw Commissie U bij eenparigheid der aanwezige leden voor het eenig artikel van het wetsontwerp goed te keuren.

De Verslaggever, *De Voorzitter,*
ARM. HUYSMANS. A. FRANÇOIS.